HABER BÜLTENİ

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

YAYIM TARİHİ :06 Mart 2025
SAAT : 10:00
SAYI: 54076

BİLGİ TALEBİ

ty.tuik.gov.tr ALO 124

/tuikbilgi /tuikbilgi

İstatistiklerle Kadın, 2024

Türkiye nüfusunun %49,98'ini kadınlar, %50,02'sini erkekler oluşturdu

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla, kadın nüfus 42 milyon 811 bin 834 kişi, erkek nüfus 42 milyon 853 bin 110 kişi oldu. Diğer bir ifadeyle, toplam nüfusun %49,98'ini kadınlar, %50,02'sini ise erkekler oluşturdu. Kadınlar ile erkekler arasındaki bu oransal denge, kadınların daha uzun yaşaması nedeniyle, 60 ve daha yukarı yaş grubundan itibaren kadınların lehine değişti. Kadın nüfusun oranı, 60-74 yaş grubunda %52,0 iken 90 ve üzeri yaş grubunda %69,1 oldu.

Cinsiyete ve yaş grubuna göre nüfus oranı, 2024

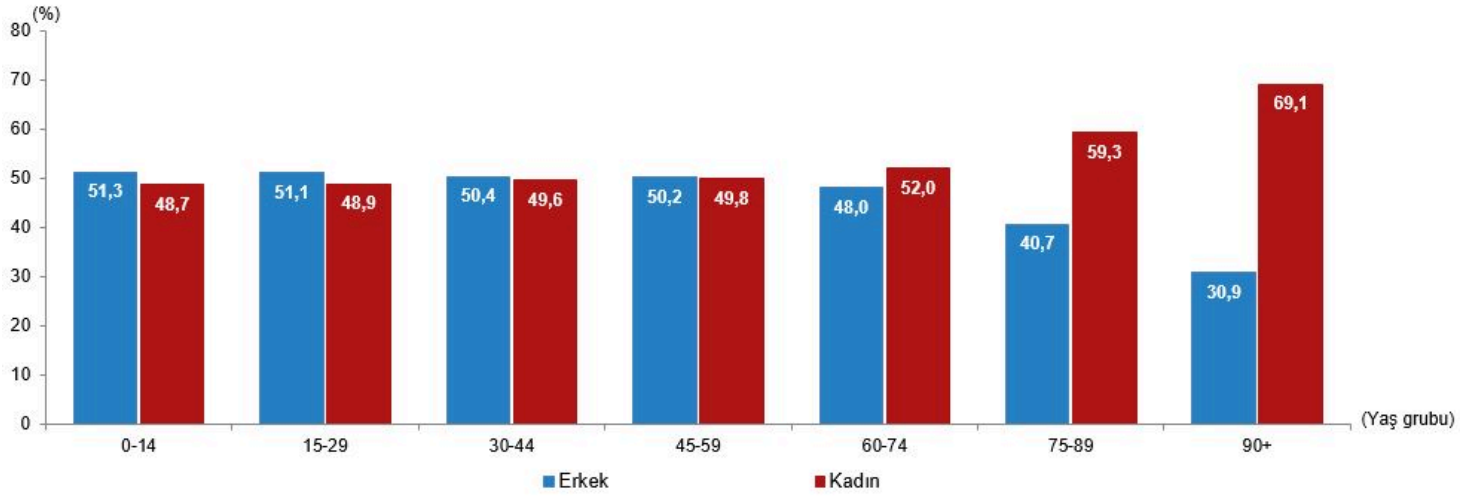

Kaynak: TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, 2024

Kadınların erkeklerden 5,3 yıl daha uzun yaşadığı görüldü

Hayat Tabloları sonuçlarına göre, doğuşta beklenen yaşam süresi 2021-2023 döneminde Türkiye geneli için 77,3 yıl iken kadınlarda 80,0 yıl, erkeklerde 74,7 yıl oldu. Genel olarak kadınların erkeklerden daha uzun yaşadığı ve doğuşta beklenen yaşam süresi farkının 5,3 yıl olduğu görüldü.

Doğuşta sağlıklı yaşam süresi kadınlarda 56,3 yıl oldu

Hayat Tabloları sonuçlarına göre, belirli bir yaştaki kişinin günlük hayattaki faaliyetlerini sınırlandıracak bir sağlık sorunu olmadan yaşaması beklenen yıl sayısını ifade eden sağlıklı yaşam süresi, 2021-2023 döneminde sıfır yaşında bulunan bir kişi için Türkiye genelinde 57,6 yıl iken kadınlarda 56,3 yıl, erkeklerde 59,0 yıl oldu. Buna göre, erkeklerin doğuşta sağlıklı yaşam süresinin kadınlardan 2,7 yıl daha uzun olduğu görüldü.

Ortalama eğitim süresi kadınlarda 8,6 yıl oldu

Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre, 25 yaş ve üzeri nüfusun ortalama eğitim süresinin yıllara göre arttığı görüldü. Türkiye geneli için 25 yaş ve üzeri nüfusun ortalama eğitim süresi 2011 yılında 7,3 yıl, kadınlarda 6,4 yıl, erkeklerde 8,3 yıl iken, 2023 yılında Türkiye genelinde 9,3 yıl, kadınlarda 8,6 yıl, erkeklerde 10,1 yıl oldu.

Cinsiyete göre ortalama eğitim süresi, 2011-2023

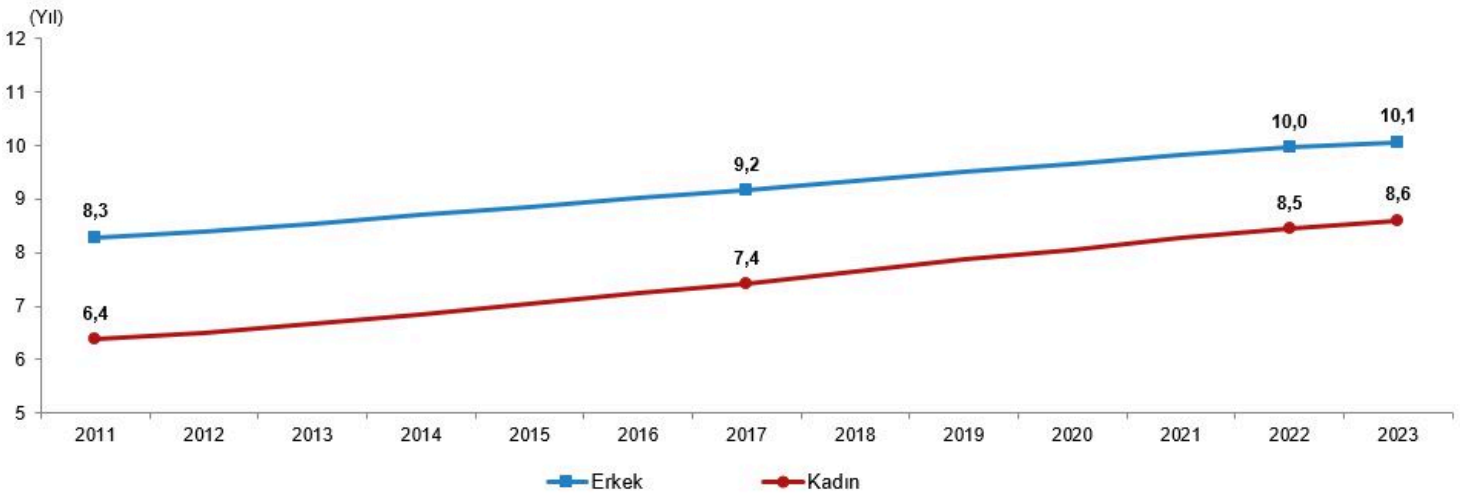

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2011-2023

En az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %87,8 oldu

Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre, en az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaştaki nüfusun toplam nüfus içindeki oranının 2008-2023 yılları arasında arttığı görüldü. En az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaştaki bireylerin toplam nüfus içindeki oranı, 2008 yılında %75,1 iken 2023 yılında %92,2 oldu.

Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde, 2008 yılında en az bir eğitim düzeyini tamamlayan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %67,5, erkeklerin oranı %82,8 iken, bu oran 2023 yılında kadınlarda %87,8, erkeklerde ise %96,8 oldu.

Cinsiyete göre en az bir eğitim düzeyini tamamlayanların oranı, 2008-2023

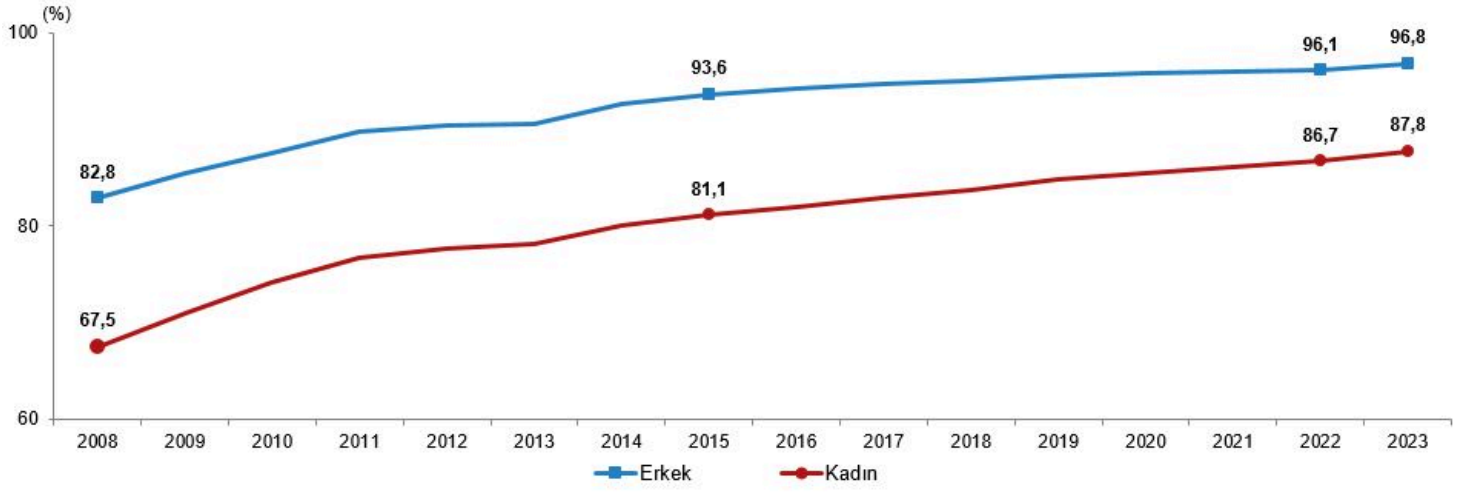

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2008-2023

Yükseköğretim mezunu olan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %22,7 oldu

Ulusal Eğitim İstatistiklerine göre, yüksekokul ve fakülte, yüksek lisans ve doktora mezunu olan 25 ve daha yukarı yaştaki nüfusun toplam nüfus içindeki oranı, 2008 yılında %9,1 iken 2023 yılında %24,4 oldu. Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde, 2008 yılında yükseköğretim mezunu olan 25 ve daha yukarı yaştaki kadınların oranı %7,1, erkeklerin oranı %11,2 iken bu oran 2023 yılında kadınlarda %22,7, erkeklerde ise %26,2 oldu.

Cinsiyete göre seçilmiş göstergeler, 2023

(%)

	Toplam	Erkek	Kadın
Okuryazar olmayan nüfus oranı (25+ yaş)	**3,1**	0,8	5,4
Yükseköğretim mezunu nüfus oranı (25+ yaş)	**24,4**	26,2	22,7
İstihdam oranı (15+ yaş)	**48,3**	65,7	31,3
İşgücüne katılma oranı (15+ yaş)	**53,3**	71,2	35,8
İşsizlik oranı (15+ yaş)	**9,4**	7,7	12,6

Kaynak: TÜİK, Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanı, 2023
TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2023

Annesi yükseköğretim mezunu olanların %84,6'sının yükseköğretim mezunu olduğu görüldü

Ulusal Eğitim İstatistikleri Veri Tabanına göre, ebeveynin tamamladığı eğitim düzeyine göre ferdin tamamladığı eğitim düzeyi oranına bakıldığında, ebeveynin eğitim seviyesi yükseldikçe bireyin eğitim düzeyinin yükseldiği görüldü. 2023 yılında annesi yükseköğretim mezunu olanların %84,6'sının yükseköğretim mezunu olduğu görüldü.

Yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılım oranı %68,9 oldu

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre 2023 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusun işgücüne katılma oranının %53,3 olduğu görüldü. Bu oran kadınlarda %35,8, erkeklerde ise %71,2 oldu.

İşgücüne katılma oranı eğitim durumuna göre incelendiğinde, kadınların eğitim seviyesi yükseldikçe işgücüne daha fazla katıldıkları görüldü. Okuryazar olmayan kadınların işgücüne katılma oranı %13,8, lise altı eğitimli kadınların işgücüne katılma oranı %26,8, lise mezunu kadınların işgücüne katılma oranı %37,4, mesleki veya teknik lise mezunu kadınların işgücüne katılma oranı %45,0 iken, yükseköğretim mezunu kadınların işgücüne katılma oranı %68,9 oldu.

Cinsiyet ve eğitim durumuna göre işgücüne katılma oranı, 2023

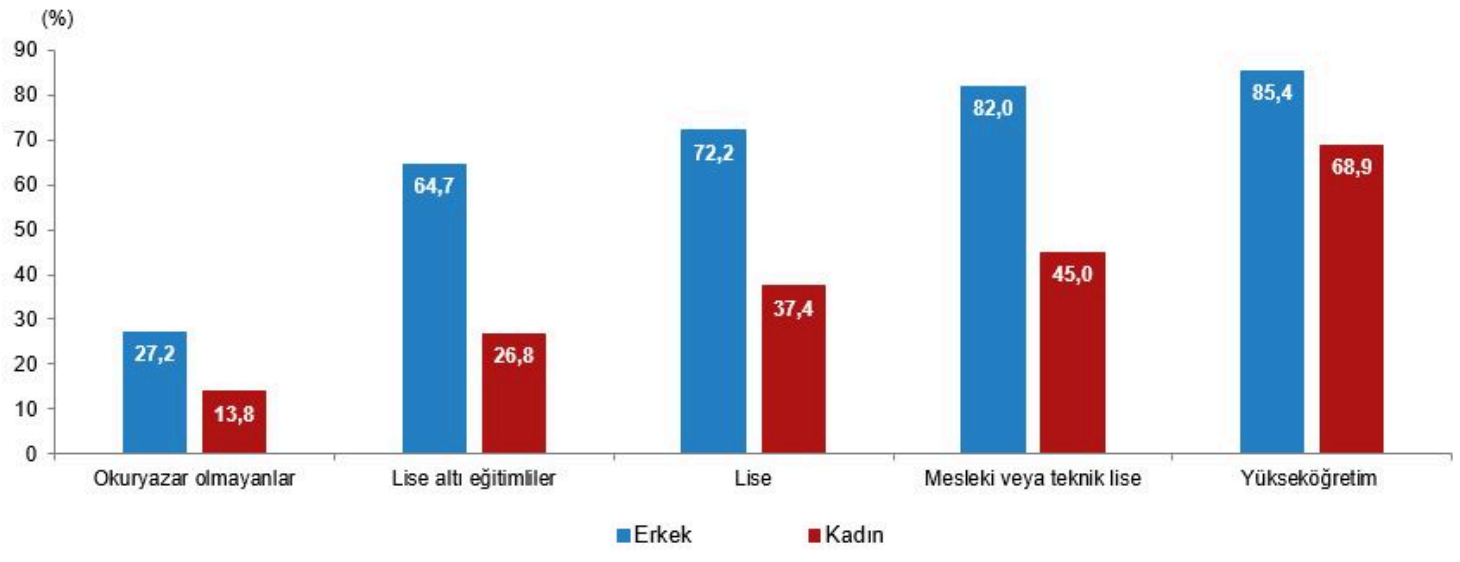

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2023

Kadınların istihdam oranının erkeklerin yarısından daha az olduğu görüldü

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre 2023 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki nüfusun istihdam oranının %48,3 olduğu görüldü. Bu oran kadınlarda %31,3, erkeklerde ise %65,7 oldu.

En yüksek istihdam oranı %54,5 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) bölgesinde, en düşük istihdam oranı ise %37,5 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde gerçekleşti.

En yüksek kadın istihdam oranı, %38,9 ile TR61 (Antalya, Isparta, Burdur) bölgesinde, en düşük kadın istihdam oranı ise %19,8 ile TRC3 (Mardin, Batman, Şırnak, Siirt) bölgesinde gerçekleşti.

Kadın istihdam oranının en yüksek ve en düşük olduğu 5 bölge, İBBS 2. Düzey, 2023

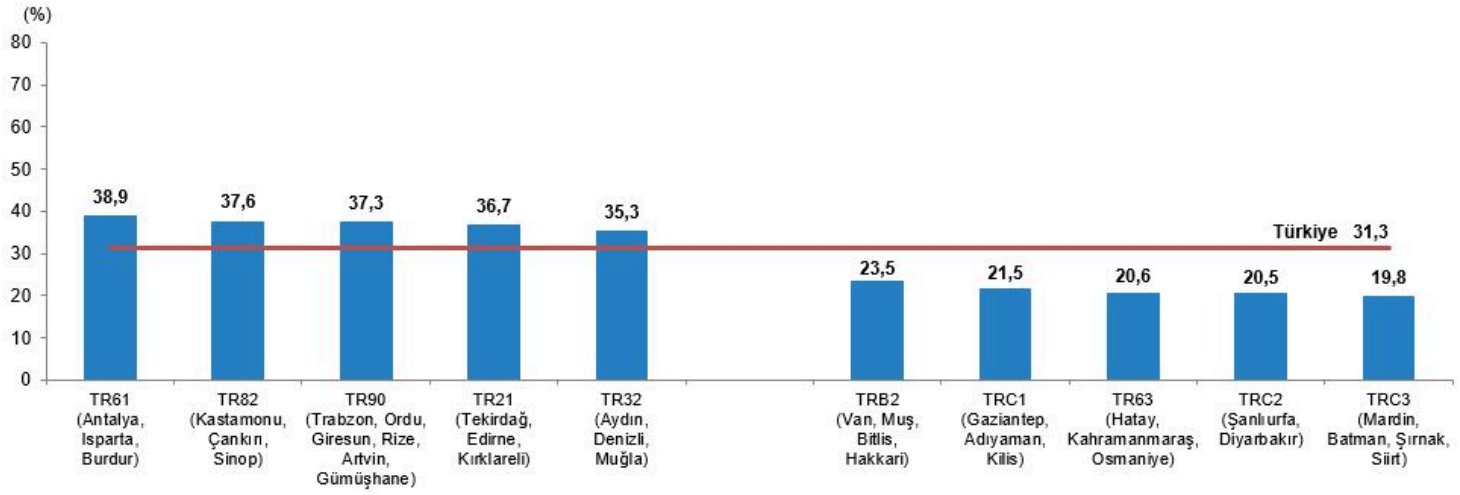

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2023

En yüksek erkek istihdam oranı, %71,8 ile TR21 (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) bölgesinde, en düşük erkek istihdam oranı ise %56,7 ile TRB2 (Van, Muş, Bitlis, Hakkari) bölgesinde gerçekleşti.

Erkek istihdam oranının en yüksek ve en düşük olduğu 5 bölge, İBBS 2. Düzey, 2023

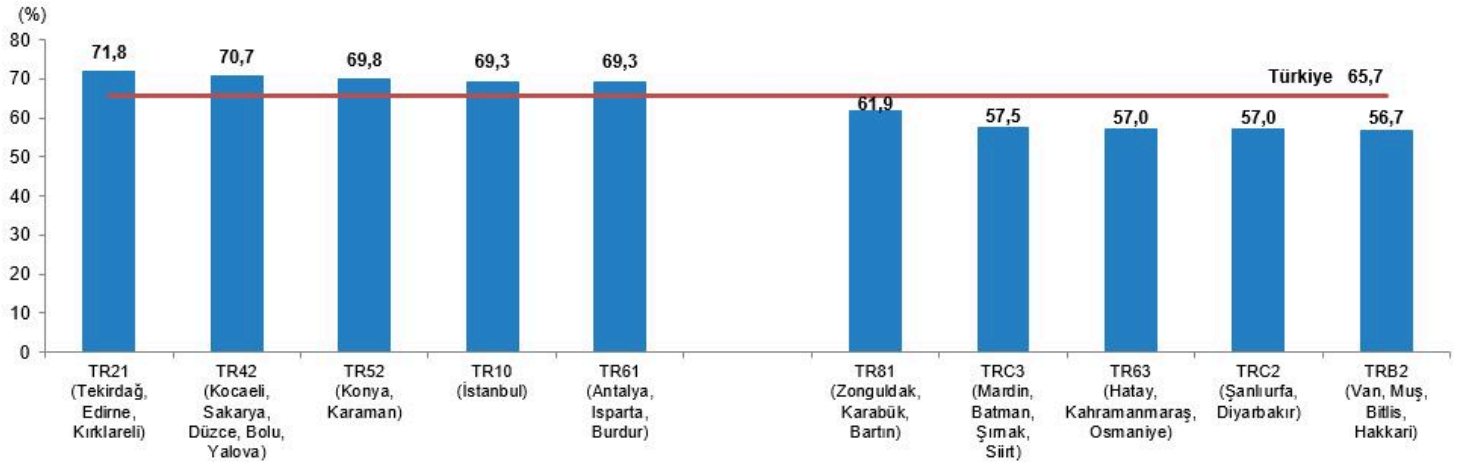

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Araştırması, 2023

Kadınların istihdamda yarı zamanlı çalışma oranı %16,1 oldu

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre yarı zamanlı çalışanların istihdam içindeki oranının 2023 yılında %10,2 olduğu görüldü. Bu oran kadınlarda %16,1, erkeklerde ise %7,3 oldu.

Hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadın istihdam oranı %27,1 oldu

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki bireylerin istihdam oranı, 2014 yılında %59,8 iken 2023 yılında %60,1 oldu. Bu oran cinsiyete göre incelendiğinde, 2023 yılında hanesinde 3 yaşın altında çocuğu olan 25-49 yaş grubundaki kadınların istihdam oranının %27,1, erkeklerin istihdam oranının ise %90,1 olduğu görüldü.

Cinsiyetler arası ücret veya kazanç farkı tüm eğitim düzeylerinde erkek lehine gerçekleşti

Cinsiyetler arası ücret veya kazanç farkı, erkek ve kadın arasındaki ücret veya kazanç farkının erkek ücret veya kazancına yüzdesel oranı olarak tanımlanmaktadır. Kazanç Yapısı İstatistiklerine göre, yıllık ortalama brüt ücret-maaş ile hesaplanan gösterge için en yüksek fark %17,4 ile yükseköğretim mezunlarında, en düşük fark %13,2 ile yine ilkokul ve altı mezunlarda gerçekleşti. Yıllık ortalama brüt kazanç ile hesaplanan gösterge için ise, en yüksek fark %20,0 ile lise mezunlarında, en düşük fark ise %14,9 ile ilkokul ve altı mezunlarda gerçekleşti.

Eğitim durumuna göre cinsiyetler arası ücret veya kazanç farkı, 2023

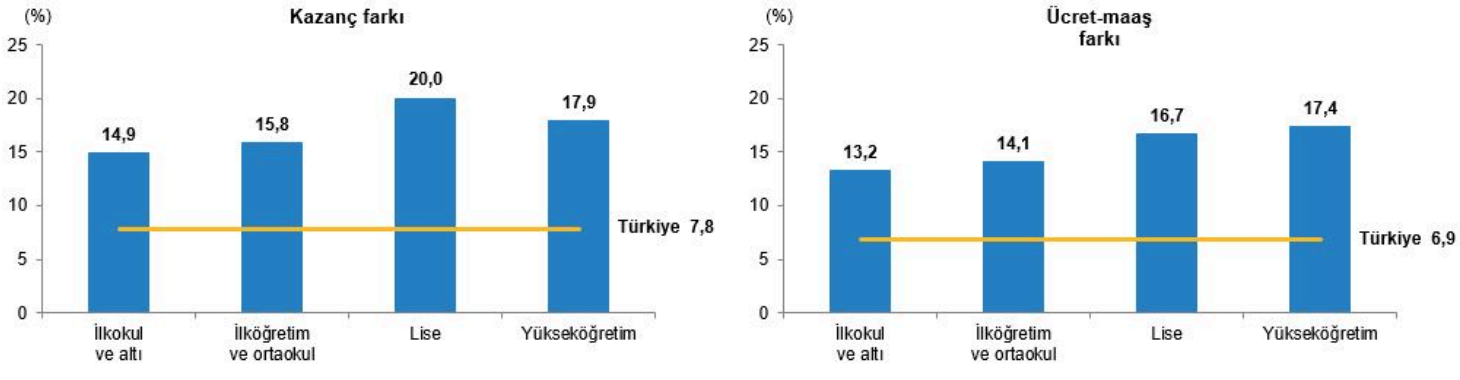

Kaynak: TÜİK, Kazanç Yapısı İstatistikleri, 2023

Kadın büyükelçi oranı %26,9 oldu

Dışişleri Bakanlığı verilerine göre kadın büyükelçi oranı 2011 yılında %11,9 iken 2024 yılında %26,9 oldu. Erkek büyükelçi oranı ise 2011 yılında %88,1 iken 2024 yılında %73,1 oldu.

Kadın milletvekili oranı %19,9 oldu

Türkiye Büyük Millet Meclisi verilerine göre 2024 yıl sonu itibarıyla 593 milletvekili içerisinde kadın milletvekili sayısının 118, erkek milletvekili sayısının ise 475 olduğu görüldü. Meclisteki kadın milletvekili oranı 2007 yılında %9,1 iken, 2024 yılında %19,9 oldu.

Yükseköğretimde görevli profesörler içinde kadın profesör oranı %34,6 oldu

Yükseköğretim İstatistiklerine göre yükseköğretimde görevli profesörler içerisindeki kadın profesör oranı 2010-2011 öğretim yılında %27,6 iken 2023-2024 öğretim yılında %34,6 oldu. Yükseköğretimde görevli doçentler içerisindeki kadın doçent oranı ise, 2010-2011 öğretim yılında %32,2 iken 2023-2024 öğretim yılında %42,1 oldu.

Üst ve orta düzey yönetici pozisyonundaki kadın oranı %20,6 oldu

Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre üst ve orta düzey yönetici pozisyonundaki kadın oranı 2012 yılında %14,4 iken 2023 yılında %20,6 oldu.

Borsa İstanbul'da işlem gören en büyük 50 şirketin (BİST 50) yönetim kurulu üyelerine bakıldığında, 2016 yılında %12,2 olan kadın üye oranı 2024 yılında %19,4 oldu.

Kadın Araştırma ve Geliştirme (Ar-Ge) personelinin oranı %34,1 oldu

Belirli bir dönemde (genellikle bir takvim yılı) bir kişi ya da grup tarafından Ar-Ge faaliyetleri için harcanan sürenin aynı dönemde çalışılan toplam süreye bölünmesi yoluyla hesaplanan Tam Zaman Eşdeğeri (TZE), 0 ile 1 arasında bir değer alarak uluslararası Ar-Ge personeli karşılaştırmalarında kullanılmaktadır.

Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri Araştırması sonuçlarına göre, TZE cinsinden kadın Ar-Ge personel sayısı, 2023 yılında 99 bin 195 kişi ile toplam Ar-Ge personel sayısının %34,1'ini oluşturdu. Sektörler itibarıyla TZE cinsinden kadın Ar-Ge personel oranı, yükseköğretimde %47,7, kâr amacı olmayan kuruluşların da dâhil edildiği genel devlette %29,6, mali ve mali olmayan şirketlerde ise %27,8 oldu.

TZE cinsinden Ar-Ge insan kaynağının cinsiyete göre sektör içi dağılımı, 2023

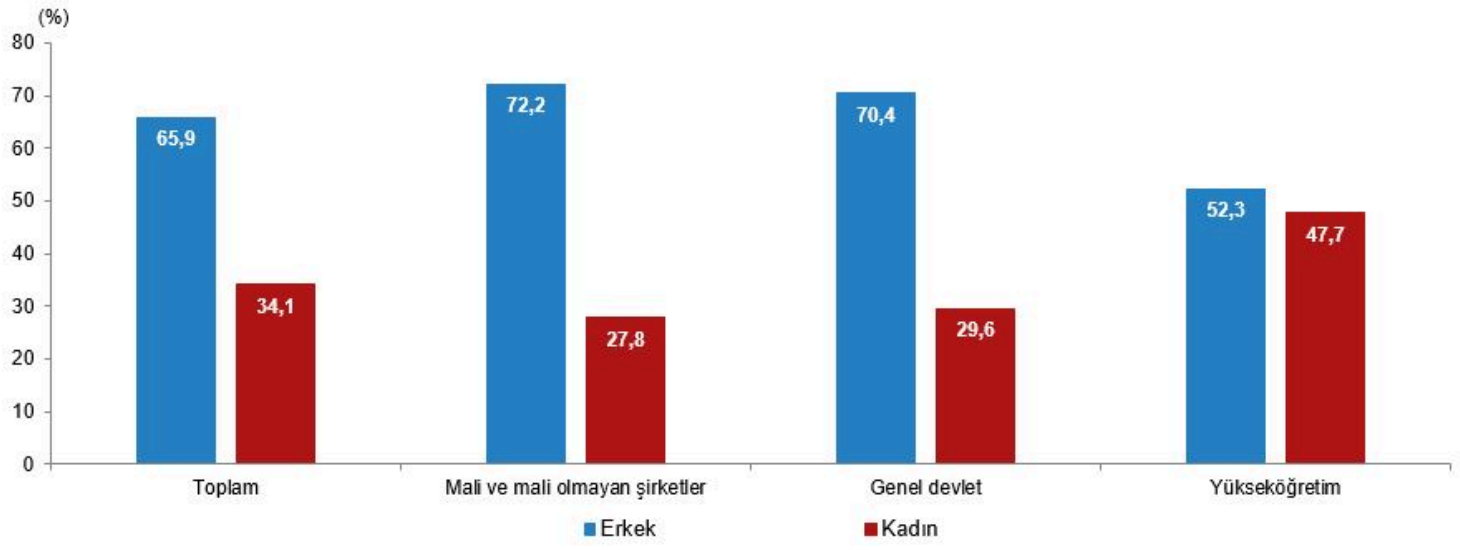

Kaynak: TÜİK, Araştırma-Geliştirme Faaliyetleri Araştırması, 2023

Ortalama ilk evlenme yaşı kadınlarda 25,8 oldu

Evlenme İstatistiklerine göre resmi olarak ilk evliliğini 2024 yılında yapmış olan kadınların ortalama ilk evlenme yaşı 25,8 iken erkeklerin ortalama ilk evlenme yaşı 28,3 oldu. Ortalama ilk evlenme yaşının en yüksek olduğu il, kadınlarda 29,1 yaş, erkeklerde 31,9 yaş ile Tunceli oldu. Ortalama ilk evlenme yaşının en düşük olduğu il ise kadınlarda 23,3 yaş ile Ağrı, erkeklerde 26,5 yaş ile Şanlıurfa oldu.

Cinsiyete göre ortalama ilk evlenme yaşının en yüksek ve en düşük olduğu 3 il, 2024

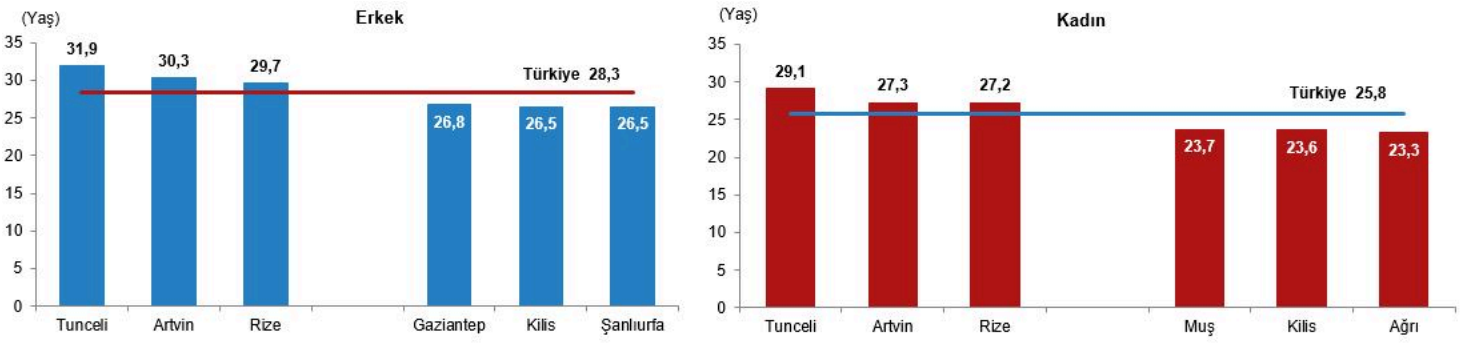

Kaynak: TÜİK, Evlenme İstatistikleri, 2024

Kadınların %16,7'sinin eğitim seviyelerinin eşlerinden daha yüksek olduğu görüldü

ADNKS sonuçlarına göre resmi evliliklerde eşler arasındaki eğitim farkı incelendiğinde, 2023 yılında kadınların %38,7'sinin kendilerinden daha yüksek eğitimli erkeklerle evli olduğu görüldü. Eşlerinden daha yüksek eğitimli olan kadınların oranının %16,7, eğitim seviyeleri aynı olan eşlerin oranının ise %43,2 olduğu görüldü.

Kesinleşen boşanma davaları sonucu annenin velayetine verilen çocuk oranı %74,4 oldu

Boşanma İstatistiklerine göre 2024 yılında kesinleşen boşanma davaları sonucu çocukların velayetinin çoğunlukla anneye verildiği görüldü. Annenin velayetine verilen çocuk oranı %74,4 iken babanın velayetine verilen çocuk oranı ise %25,6 oldu.

İnternet kullanan kadınların oranı %85,4 oldu

Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması sonuçlarına göre 2024 yılında 16-74 yaş grubundaki bireylerin İnternet kullanım oranı %88,8 oldu. Bu oran kadınlarda %85,4 iken erkeklerde %92,2 oldu.

Yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında olan kadınların oranı %31,5 oldu

Yoksulluk ve Yaşam Koşulları İstatistiklerine göre yaş gruplarına göre yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında olanların oranına bakıldığında, 2024 yılında toplam nüfusun %29,3'ünün risk altında olduğu, bu oranın kadınlarda %31,5 iken erkeklerde %27,1 olduğu görüldü. Aynı oranlara 18-64 yaş grubu için bakıldığında, yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında bulunan kadınların oranı %29,5, erkeklerin oranı %23,1 olarak görüldü.

Kadınların %35,9'u yaşadığı çevrede gece yalnız yürürken kendini güvensiz hissetti

Yaşam Memnuniyeti Araştırması sonuçlarına göre 2024 yılında, yaşadıkları çevrede gece yalnız yürürken kendilerini güvensiz hissedenlerin oranı %25,7 iken bu oran kadınlarda %35,9, erkeklerde %15,2 oldu. Kadınların %47,8'i, erkeklerin ise %69,7'si yaşadıkları çevrede gece yalnız yürürken kendilerini güvende hissetti.

Evde yalnız olduklarında kendilerini güvensiz hissedenlerin oranı 2024 yılında %5,8 iken bu oran kadınlarda %8,4, erkeklerde %3,1 oldu. Kadınların %78,9'u, erkeklerin ise %88,5'i evde yalnız olduklarında kendilerini güvende hissetti.

Bu konuyla ilgili bir sonraki haber bülteninin yayımlanma tarihi Mart 2026'dır.

AÇIKLAMALAR

"8 Mart Dünya Kadınlar Günü"ne özel olarak hazırlanan bu haber bülteninde yer alan veriler, TÜİK tarafından gerçekleştirilen sayım ve araştırmalar ile idari kayıtlardan yararlanılarak derlenmiştir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Kadın Birimi (UN Women) Türkiye Ofisi işbirliği ile hazırlanan raporda görsel sunumlara yer verilmektedir.